

Reactie van NM op concept-Projectbesluit Westveen

1. Beheervoorschriften in het Projectbesluit

In (de verschillende documenten die onderdeel maken van) het Projectbesluit zijn voorschriften opgenomen voor het beheer van de natuur.

1.1 Procedureel

Primair is onze reactie op de beheervoorschriften van procedurele aard:

- a. Gebruikelijk in ruimtelijke ordeningsbeleid is dat functies worden aangewezen, met wat binnen die functies niet is toegestaan. Met beheervoorschriften wordt aangewezen wat moet worden gedaan. Wat is het juridische kader wat maakt dat in een projectbesluit beheervoorschriften opgenomen kunnen worden? Houdt dit juridisch wel stand?
Ja, art. 5.52, lid 1 Ow stelt onomwonden dat het projectbesluit het OP mag wijzigen met regels die nodig zijn voor het uitvoeren en in werking hebben of in stand houden van het project. Onder die laatste categorie vallen dus ook beheervoorschriften.
- b. Wat is de status van de beheervoorschriften in de verschillende documenten die onderdeel maken van het Projectbesluit?
Het projectbesluit + de bijlagen A en B zijn de juridisch bindende delen van het Pb. De motivering hoort daar niet onder. Bijlage A en B wijzigt de regels van het gemeentelijke OP o.a. qua gebruiksmogelijkheden.
- c. En hoe verhouden deze beheervoorschriften in het Projectbesluit zich tot wat er is vastgelegd over natuurbeheer in het N2000-beheerplan en het provincie Natuurbeheerplan. Daarin is vastgelegd welke doelen met het natuurbeheer moeten worden gerealiseerd, maar wordt de wijze van beheer niet opgelegd.
Er worden ook projectbesluiten vastgesteld voor gebieden waar geen N2000-beheerplan geldt en daar speelt die samenloop niet. Onder de Ow geldt het N2000-beheerplan als een programma, waarin de te nemen maatregelen in samenhang worden beschreven. Voor derden geldt het N2000-beheerplan als een vrijstelling. Activiteiten die volgens het beheerplan overeenstemmen met de instandhoudingsdoelstellingen vallen niet onder de Natuurvergunningplicht.
- d. Hoe verhouden deze beheervoorschriften in het Projectbesluit zich tot wat is vastgelegd in de SNL-subsidie regeling van PZH, en wat is/wordt vastgelegd in de kwalitatieve verplichtingen die PZH afsluit met NM en met particulieren in Westveen? Ook die zijn veel minder gedetailleerd dan deze beheervoorschriften.
De SNL subsidieregeling staat in beginsel los van het projectbesluit (en dient ook een ander doel). De KV's die PZH afsluit zijn privaatrechtelijke overeenkomsten met eigenaren, die in sommige gevallen juist details regelen die niet in een planologische regeling thuishoren.
- e. De beheervoorschriften in het Projectbesluit komen deels uit het DO, waarbij wij betrokken waren. Maar de status van het DO is van een andere orde: het is een plan dat betrokken partijen naar beste eer en geweten uitvoeren. Het Projectbesluit is juridisch bindend: er kan op gehandhaafd worden, en als je daarvan wilt afwijken moet je een wijziging van het Projectbesluit aanvragen. Daarom kunnen we ons er niet in vinden dat beheervoorschriften uit het DO in het Projectbesluit worden opgenomen.
- f. Hoe verhouden de beheervoorschriften in het Projectbesluit zich met de Gedragscode Natuurbeheer? Wij hebben ons daaraan te houden. En in (stukken die horen tot) het Projectbesluit staan beheervoorschriften die daarvan afwijken.
In principe is het Pb leidend.
- g. Wat is de looptijd van de beheervoorschriften in het Projectbesluit? Wat doet PZH als de voorschriften in de loop van de tijd achterhaald blijken te zijn?

Beheermaatregelen die via bijlage B het projectbesluit direct in het OP terechtkomen zijn permanent. Beheermaatregelen in bijlage A fungeren als BOPA en behouden hun gelding tot ze (door de gemeente) verwerkt worden in het OP.

- h. Daarbij staan er nu al beheervorschriften in het Projectbesluit, waar wij niet mee uit de voeten kunnen. Deze staan in onderstaande paragraaf 1.2 en paragraaf 1.3 toegelicht. Mocht PZH, ondanks onze bovenstaande punten 1.a-g, van mening zijn dat de beheervorschriften in het projectbesluit blijven staan, dan is het noodzakelijk dat deze punten worden aangepast zodat het beheer op efficiënte en (natuur)doelgerichte wijze kan worden uitgevoerd.

Onze reactie kort samengevat: we zijn van mening dat in (de verschillende documenten die onderdeel maken van) het Projectbesluit geen beheervorschriften moeten staan.

1.2 *Beheervorschriften in Bijlage A*

Mocht PZH dat niet eens zijn met onze bovenstaande reactie 1.1, dan willen we aanpassing van enkele beheervorschriften in Bijlage A.

Specifiek met onderstaande beheervorschriften kunnen wij niet uit de voeten. Als de beheervorschriften onderdeel blijven van (de verschillende documenten die onderdeel maken van) het Projectbesluit, dan willen we deze aangepast zien. We doen daarvoor een voorstel.

Aangepast

1.2.1 *Kruiden- en faunarijkgasland*

Voor kruiden- en faunarijkgasland is in bijlage A als beheervorschrift opgenomen:

“Het volstaat om hier de bemesting te stoppen en een beheer te voeren van maaien en afvoeren met eventueel nabeweiding. Dit is ook nodig om de waterkwaliteit in geheel Westveen te verbeteren. Hoe vaak gemaaid en afgevoerd moet worden, is afhankelijk van de uitgangssituatie van een perceel.”

Wij willen de ruimte om gedurende het groeiseizoen te kunnen beweiden in plaats van te maaien. Dat doen we veel op ons kruiden- en faunarijkgasland en levert goede natuurresultaten op, en maakt agrarisch medegebruik aantrekkelijker.

Daarom willen we dit aangepast hebben naar: “Het volstaat om hier de bemesting te stoppen en een beheer te voeren van maaien en afvoeren en/of (na-) beweiding. Dit is ook nodig om de waterkwaliteit in geheel Westveen te verbeteren. Hoe vaak gemaaid en afgevoerd moet worden, is afhankelijk van de uitgangssituatie van een perceel.”

Aangepast

1.2.2 *Natuurvriendelijke oevers*

Voor Natuurvriendelijke oevers is in bijlage A als beheervorschrift opgenomen:

“Waar de oevers aansluiten op kruiden- en faunarijkgasland dient deze zone gevrijwaard te worden van betreding door vee (als gevolg van nabeweiding) middels het aanbrengen van een afrastering.”

We kunnen betreding ook voorkomen door te sturen met de dichtheid van vee (volgens ons punt 1.2.1 als gevolg van beweiding, niet alleen van nabeweiding) en met het moment van inscharing. Dat doen we op veel plekken en levert goede natuurresultaten op, zonder schade aan de oevers.

Een afrastering kan voor particuliere natuurbeheerders mogelijk wel een handzame manier zijn. Maar wij kiezen daar bewust niet voor omdat het ook nadelen heeft (landschappelijk, ecologisch, kosten).

Daarom willen we dit aangepast hebben naar: “Waar de oevers aansluiten op kruiden- en faunarijk grasland dient deze zone betreding door vee (als gevolg van beweiding) voorkomen te worden middels het aanbrengen van een afrastering of anderszins.”

Aangepast

1.3 Beheervoorschriften in RKK

In het RKK staan beheervoorschriften genoemd die verder gaan dan wij in het DO hebben gezien. En er staan veel beheervoorschriften in die niet uitvoerbaar zijn en/of kostenverhogend werken. Ook staan er beheervoorschriften in voor storingssoorten die naar ons weten niet storend zijn voor agrarisch medegebruik, en zelfs soorten die bijdragen aan de te realiseren natuurdoelen.

In de kantlijn van het RKK hebben we vele opmerkingen geplaatst bij beheervoorschriften. Dat is niet uitputtend, want we hebben het RKK pas 22 januari jl. toegezonden gekregen en niet uitputtend kunnen bestuderen.

Mocht PZH het niet eens zijn met onze bovenstaande reactie 1.1, dan willen we de gelegenheid krijgen om op een verbeterd concept van het RKK nogmaals onze reactie te kunnen geven. Aangepast

2. Bijlage B

In bijlage B zijn de regels voor functie Natuur Westveen zijn grotendeels overgenomen uit de regels voor bestemming “Natuur met waarde” in het vigerende bestemmingsplan.

a. We willen geschrapt zien:

artikel 1.4.2.1 lid a en b: dus geen toestemming voor toiletgebouw

artikel 1.4.2.3: dus geen ruimte voor bevoegd gezag voor toelaten gebouwen.

artikel 1.4.2.2: dus geen ruimte voor bouwwerk niet zijnde gebouw

artikel 1.4.5.1 lid g: dus geen ruimte voor bevoegd gezag om dagrecreatieve voorzieningen toe te staan. Dit betreft een vergunningplichtige activiteit. Is dus mogelijk middels omgevingsvergunning.

Verder aangepast m.u.v. vogelobservatieposten en/of uitkijktorens

b. En we willen aan artikel 1.4.5.1 “Het is verboden ...” toegevoegd hebben:

het artikel 4.1.6. lid a uit vigerend bestemmingsplan: “het aanplanten van bebossing en/of opgaande beplanting ten behoeve van erfbeplanting, landschappelijke inpassing, windhagen of een schuilgelegenheid voor vee;”

Dit is niet overgenomen. Betreft een niet noodzakelijke verdere inperking van bestaand recht.

Toelichting bij onze punten 2.a-b:

De intentie is dat de natuur in stand gehouden, beheerd en beleefd moet kunnen worden. Maar we maken ons zorgen dat op de zelfrealisatie percelen deze artikelen (op termijn) ruim uitgelegd gaat worden, en er dan zaken gebeuren die niet passen binnen Natuur, zoals:

- een toiletgebouw (op zelfrealisatie perceel) t.b.v. de naastgelegen B&B (op erf)
- een (beheer)schuur (op zelfrealisatieperceel) als gebouw/bouwwerk dienstbaar aan het natuurbeheer
- een vogelkijk- of speelhut (op zelfrealisatie perceel) als recreatieve voorziening voor de eigen kinderen of gasten

- een paardenbak, met lichtmast, een overkapping, een lage opslagruimte voor materiaal (al dan niet dienstbaar aan het natuurbeheer) als bouwwerk niet zijnde een gebouw,
- een parkeerplek of picknickbank met parasol als dagrecreatieve voorziening voor gasten van een B&B
- een haag of erfbeplanting komt.

- c. Artikel 1.4.4.1 lid c stelt dat “gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen” niet is toegestaan.

We willen dat graag aangepast zien naar “gebruik van pesticiden en alle meststoffen (anders dan door beweiding)”

In de Motivering en in de toelichting in Bijlage B wordt gesproken over pesticiden, ofwel alle chemische middelen om ongewenste organismen (ongedierte, schimmels, onkruid) te bestrijden.

- We willen niet alleen verbod op gewasbeschermingsmiddelen (uitsluitend planten en gewassen), maar een verbod op al het chemicaliëngebruik (pesticiden).

Aangepast naar bestrijdingsmiddelen

- d. Artikel 1.4.5.1 lid d stelt dat “het omzetten van gras- en/of schraalland, anders dan voor graslandverbetering of herinzaai” verboden is. Dit lijkt een verschrijving omdat het omzetten voor graslandverbetering en herinzaai gebruikelijk is op agrarische percelen, maar past volledig niet binnen natuurbeheer en is contraproductief op het behalen van de natuurdoelen of/en brengt zelfs schade aan op de natuurwaarden.

Dus aanpassen naar: “het omzetten van gras- en of schraalland” is verboden

Aangepast

3. De opzet van het Projectbesluit

We hebben redelijk wat tijd gestoken in het lezen van (de verschillende documenten die onderdeel maken van) het Projectbesluit. Maar dat viel niet mee.

In dat licht hebben we een aantal punten die ons opvallen, en die we aan PZH willen meegeven.

- a. In (de verschillende documenten die onderdeel maken van) het Projectbesluit staat het doel niet overal helder omschreven. Terwijl deze juridische titel wel nodig kan zijn als zelfrealisatie niet mogelijk blijkt, en PZH over zou willen gaan tot onteigening. **De doelstellingen zijn in zowel bijlage A als B opgenomen.**
- b. Als de documenten tevens zijn geschreven vanuit het oogpunt dat er eventueel tot onteigening wordt overgegaan dan begrijpen we dat er zowel planologische- als gebruiksruimte voor de voorgenomen zelfrealisatieplannen moet zijn. Planologisch zien wij echter geen mogelijkheden om een andere functie toe te kennen aan de gronden waarop zelfrealisatie aan de orde is en gronden die door Natuurmonumenten wordt beheerd. De gebruiksruimte voor de beheerders van de natuurgrond wordt o.a. vastgelegd in de kwalitatieve verplichting, welke verwijst naar het, niet openbare, zelfrealisatieplan, die met de provincie wordt overeengekomen. Deze gebruiksruimte/beheerafspraken sluiten aan bij de doelstellingen vanuit het natuurbeheerplan en hetgeen bij de betreffende beheertypen hoort (o.a. beschreven in het beheeradvies afgegeven door BIJ12). Kennelijk wordt voor de zelfrealisatieprojecten (ter voorkoming van onteigening) afgeweken van de “reguliere” kwalitatieve verplichting welke door de provincie wordt opgelegd. Deze aanvullende/afwijkende afspraken c.q. beheervorschriften moeten in het projectbesluit worden toegelicht (noodzaak, urgentie met onderbouwing dat

N2000 doelstellingen hiermee wel worden bereikt) maar horen niet in het planologische kader. **Dit is toegelicht in de motivering.**

- c. In de Motivering staat aangegeven welke stukken bij het Projectbesluit horen: het besluit, bijlage A en B en Motivering. Uit het gesprek begreep ik dat óók het DO en het Ruimtelijk Kwaliteitskader (RKK) onderdeel van het Projectbesluit zijn. Dit is niet helder. **Dat zijn bijlagen bij de motivering zonder juridische binding.**
- d. De status en verhouding tussen alle stukken is niet helder. Daarmee is onduidelijk waar men nu kan lezen hoe het beheer moet: moet je je houden aan Bijlage A, of Bijlage B, of de Motivering, of het DO, of het RKK.

B.v. deze tekst uit het RKK maakt niet duidelijk wat de status is van het RKK ten opzichte van het DO, laat staan ten opzichte van Bijlage A en B:
“Dit ruimtelijk kwaliteitskader (RKK) is een document waarin de beeldkwaliteit van polder Westveen is beschreven en vastgelegd voor alle partijen in het gebied. Het dient als kader tijdens de realisatie- en daaropvolgende beheerfase en stelt richtlijnen aan de inrichting van het landschap. Hierbij is het huidige DO uitgangspunt en daarmee maatgevend. Er is nadrukkelijk gekozen voor ‘ruimtelijk kwaliteitskader’, omdat kwaliteit een breed begrip is dat naast de beeldkwaliteit bijvoorbeeld ook de ecologische, recreatieve en gebruikskwaliteit van het gebied omvat.

- a. Het RKK vormt hiermee zowel een naslagwerk als de maatstaf voor de inrichting en het beheer van de gehele polder. Hierbij is er speciale aandacht voor de maatwerkpercelen nabij woningen die onderdeel zijn van het gebied.”

Aangepast

- e. Veel onderwerpen staan in twee of meer van de documenten die onderdeel zijn van het projectbesluitvijf stukken.
Sommige onderwerpen staan in het ene stuk, maar zouden ook of alleen in het andere stuk moeten staan.
Daar waar onderwerpen in meerdere stukken staan, verschillen de teksten regelmatig. (Onder meer geldt dit voor de beheervoorschriften).
Dit is meer in overeenstemming gebracht. Het is juridisch gezien nodig om het meermaals op te nemen.

Er zit dus licht tussen de verschillende stukken, wat leidt tot verwarring en ruimte voor misinterpretatie. Dat is des te kwalijker omdat de status van de stukken niet helder is (zie ons punt 3.e).

Enkele van deze punten hebben we in deze notitie of in kantlijn van de stukken aangeduid, maar er zijn zeker nog meer punten.
Onderstaand ook nog een voorbeeld hiervan:

In Motivering staat dat onderstaande punten in Bijlage A worden vertaald naar randvoorwaarden:

- Kfg en Zoete plas mogen niet onderbroken worden
- Er mogen in hoog/laagveenbos geen exoten geplant worden
- In hele projectgebied mag geen bemesting plaatsvinden.

Maar dit komt niet terug in Bijlage A

Aangepast

- f. De stukken zijn moeilijk leesbaar.
Dat komt mede door verwarrende, niet eenduidig gebruik van terminologie; onlogische teksten; processtappen die niet helder genoeg toegelicht worden;

achterliggende stukken waarnaar niet helder wordt verwezen. Zie hierover een aantal opmerkingen van ons in de kantlijn.

De versie die met jullie is gedeeld betrof een werkversie. Wij hebben in de nieuwe versie getracht de stukken zo leesbaar mogelijk te maken.